

Egy férfi úgy dugja ki a fejét a vízből, mint Böcklin híres képén a víziszörny.

Párductestű, bronzbőrű fiatalember üti, pofozza a vizet. Miért haragszik rá?

Fáradt, közönyös japáni mélán bámul, s nyilván a tengerre gondol.

Kövér, fogyókúrás nő eszelősen tempózik. Úszás közben egyre kövérebb lesz.

Ezüstszőke hajú, gondosan kifestett arcú fiatal nő be sem megy a vízbe. Nem érdekl. Szentül hiszi, hogy mindenki csak az ő kedvéért jött ide.

Diágyerek a víz alatt jól oldalba rúg mindenkit.

A tudós húsz év előtti fürdőtrikójában csak a korlát mellett ugrál föl-le.

Mezítelen kisbaba olyan, akár a vakart hal. Vödörbe meregeti a vizet.

Még kisebb baba üvölt.

Százkilós kopasz férfi hólyaggal próbál evickélni. Mindig lejjebb merül.

Az úszómester kötelén testes, aranyfogú hölgy sikong.

Mennyi fura, neveltető vagy sajnálatra méltó alak a fényképész lencséje előtt. Igazán szépek, örömteljesek csak a barna bőrű, sugártermetű, ragyogó szemű, villogó fogú leányok és fiúk: – a fiatalság ...

1931. június 16., kedd, 10. old.

A jég birodalmában

Hol készítik a műjeget? – „A hűtőipar atyja” – Ingyen fagylalt

Délben a hőmérő harminc fok meleget mutatott. Amint a külvárosban az izzó, poros, végeérhetetlen úton gyalog igyekszünk a jéggyár felé, a nap heve szinte bénító. Úgy gondolunk most a jégre, mint sivatagban lihegő utas az oázisra.

A gyárkapu közelében, amikor egy asszonyságnak megmondjuk, hová igyekszünk, összecsapja kezét, s úgy bámul ránk, mintha a pokolba indulnánk. Ijeszt bennünket, mint kisgyerekeket szokás. Azzal például, hogy menten megfagyunk odabenn. De ha véletlenül ez nem is következne be, a rögtöni tüdőgyulladás elmaradhatatlan. Egy óra múlva mentők szállítanak el s holnapra ki is terítenek bennünket, mint annyi más vakmerőt.

Félve lépünk a hatalmas gépházba, ahol az óriás fekete öntöttvas csövek a kiütköző havas jéglerakódástól könnyű gipszöntvényeknek rémlenek. Mosolyogva nyugtat meg vezetőnk. A hőfok itt és a többi munkateremben ha nem is olyan elviselhetetlen, mint most odakünn, de azért olykor megizaszítja az embert. Huszonhét-huszonnyolc fok meleg, a jégoszlopok ellenére is.

Másik terembe lépünk. Itt, a felemelhető deszkapdlózat alatt alakul a jég. Tizenhat óra kell ahhoz, amíg a huszonöt liter vízvezetéki tiszta víz az olmozott bádoggcellákban huszonöt kilogramm porcelán-fehérségű, szikrázó jégoszloppá fagy. Hatezer cellában, hatezer kristálytiszta jégoszlop keletkezik egyszerre. Jéghegyeket, jégvárosokat lehetne ezekből építeni. Az emelőkar egyetlen mozdulatával harminckét darab, összesen nyolcszáz kilogramm súlyú bádoggcellájából langyos vízzel kiolvasztott jégtáblát emel ki. Odalenn, az örökké mozgó tizennyolc százalékos sósvíz-oldat serényen vigyázza, nem engedi elolvadni a jeget.

A műjéggyártás ez elmés és mulatságos módjának egyik legkiválóbb jég-törője a francia Charles Fellier volt, a „hűtőipar atyja”. Az emberiségnek ez a jótevője agg napjait a legnagyobb nyomorúságban élte Párizsban.

Odalenn, a deszkapadló alatt, a párolgó ammóniákkal töltött, jegesmedvékre emlékeztető csőhálózatok felett már hűvösebb a levegő, de azért ott is van még nyolc-kilenc fok meleg. Most kötött ujjast húzunk magunkra. A jég-raktárba megyünk, ahol több vagon kékesen csillogó jégrúd között egyetlen óriási görögdinnye hűl. A dinnye minden valószínűség szerint jó hideg lesz. Összébb húzzuk magunkon az ujjast, tüsszögünk. Eszünkbe jut, amit künn az asszony mondott. Sietünk kifelé. Didergünk. Vezetőnk útravalóul jókora darab jeget ad a kezünkbe. Fázik a kezünk, szinte fáj. Az utcán pilledt gyerekek sóváran nézik a kezünkben olvadó jégdarabot. Szétosztjuk közöttük. Bol-dogan nyalogatják nyelvecskájukkal a cukorfehér, ingyen fagyaltot ...

1931. augusztus 1., szombat, 9. old.